

§ 1. Osoby, pobierające świadczenia z tytułu ubezpieczenia pensyjnego w zakładzie pensyjnym dla funkcjonariuszy lub w instytucji zastępczej, otrzymują aż do odwołania, dodatki drożyzniane do świadczeń w wysokości, oznaczonej poniżej.

§ 2. Podstawę wymiaru dodatku drożyznianego stanowi ekspektatywa przysługująca na podstawie ustawy o ubezpieczeniu pensyjnym funkcjonariuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcjonariuszy w służbie publicznej za każdy z wymienionych niżej okresów, pomnożona przez mnożnik, ustalony w niniejszym rozporządzeniu dla poszczególnych okresów.

§ 3. Jako mnożnik ustala się dla okresu:

a) od 1 stycznia 1909 do 31 lipca 1921	cyfrę 11999
b) „ 1 sierpnia 1921 „ 31 października 1922	399
c) „ 1 listopada 1922 „ 30 czerwca 1923	19
d) „ 1 lipca 1923	3

§ 4. Świadczenia z tytułu ubezpieczenia pensyjnego łącznie z dodatkami, ustanowionymi niniejszym rozporządzeniem nie mogą wynosić mniej od kwot poniżej wyszczególnionych, a to:

	miesięcznie
1) renta starcza i renta inwalidy, przyznana z tytułu osiągnięcia 65 lat życia.	Mkp. 300.000
2) renta inwalidy nie podpadająca pod punkt poprzedni.	Mkp. 200.000
3) renta wdowia	Mkp. 150.000
4) dodatek dla sieroty niepełnej	Mkp. 100.000
5) dodatek dla sieroty zupełnej .	Mkp. 200.000
6) jednorazowa odprawa:	
a) dla wdowy	Mkp. 1.000.000
b) dla jednego z rodziców .	Mkp. 500.000

Ubezpieczeni zastępczo mają prawo do dodatków drożyznianych przynajmniej w takiej wysokości, jakaby im w analogicznym wypadku należała się od Zakładu Pensyjnego dla funkcjonariuszy.

§ 5. Dodatki drożyzniane do świadczeń ustawowych płatne są miesięcznie zgóry ze świadczeniem.

§ 6. Na pokrycie dodatków drożyznianych pobiera Zakład Pensyjny 20%owy dodatek do premji stałych (§ 33 ustawy pensyjnej w brzmieniu nadanemu w art. 22 ustawy z dn. 10 czerwca 1921 r.) zaś instytucje zastępcze same oznaczają wysokość dodatków do premji stałych.

§ 7. Środki potrzebne na wypłatę dodatków drożyznianych czerpie Zakład Pensyjny oraz instytucje zastępcze zaliczkowo z własnych funduszy.

Zaliczki te należy zwracać w najkrótszym czasie z funduszu, wymienionego w poprzednim paragrafie, wraz z odsetkami w wysokości każdorazowej matematycznej stopy procentowej.

§ 8. Zakład Pensyjny i instytucje zastępcze mają przedkładać Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej szczegółowe sprawozdanie ze stanu funduszu, oznaczonego w § 6 niniejszego rozporządzenia, w ciągu miesiąca po upływie każdego kwartału roku kalendarzowego.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1923 r. i z tym dniem tracą moc obowiązującą przepisy rozporządzeń Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydane w tymże przedmiocie.

Kierownik Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej:
L. Darowski

574.

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu

z dnia 30 maja 1923 r.

w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych.

Na zasadzie art. 19 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. N. 18 poz. 143) zarządza się co następuje:

Do art. 1.

§ 1. Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych szkół powszechnych obciąża gminę terytorjalną zarówno wiejską, jak miejską. Tam, gdzie obszary dworskie istnieją, jako odrębne jednostki administracyjne, winny one spełniać narówni z gminami wiejskimi obowiązki, wyływające z ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych.

§ 2. Jak długo likwidacja majątku istniejących w województwach pomorskim i poznańskim gmin (związków) szkolnych i prawozdolnych szkół, oraz istniejących w województwach łwowskim, krakowskim, stanisławowskim i tarnopolskim funduszy szkolnych miejscowych nie zostanie ustawowo uregulowana, majątki i fundusze te pozostają w zawiadywaniu Rad Szkolnych miejscowych.

Do art. 2 i 3.

§ 3. Sposób opracowania i opublikowania sieci szkolnej będzie określony osobnym zarządzeniem.

§ 4. Organami samorządu szkolnego na obszarze gminy, względnie w gminie lub gminnego są:

a) w województwach: kieleckim, lubelskim, łódzkim i warszawskim, oraz w białostockim z wyłączeniem powiatów grodzieńskiego i wołkowyskiego oraz gmin: białowieskiej, masiewskiej i suchopolskiej powiatu bielskiego;

1. w miastach, tworzących samodzielne powiaty szkolne—Rady Szkolne Miejskie,

2. w pozostałych miastach i gminach wiejskich—Dozory Szkolne;
- b) w województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim — Rady Szkolne miejscowe,
- c) w województwach pomorskim i poznańskim, do czasu wydania osobnych przepisów — Rady szkolne miejscowe, istniejące na podstawie § 20 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 26 stycznia 1921 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w przedmiocie tymczasowego ustroju władz szkolnych na obszarze tej dzielnicy (Dz. U. R. P. № 46 poz. 283).

Do art. 4.

§ 5. Za drogę dziecka z domu do szkoły uważa się tę drogę, z której dziecko może korzystać w ciągu całego roku szkolnego.

Do art. 5.

§ 6. Nietylko inne gminy, lecz także obszary dworskie obowiązane są do ponoszenia części wydatków na utrzymanie szkoły przeznaczonej dla ich mieszkańców na podstawie wzajemnego porozumienia.

Jeżeli szkoła zgodnie z planem sieci szkolnej znajduje się na obszarze dworskim, obowiązek założenia i utrzymywania szkoły ciąży na tej gminie, która wraz z obszarem dworskim należy do tego samego obwodu szkolnego.

§ 7. Porozumienie zainteresowanych gmin i obszarów dworskich dotyczy jedynie klucza rozdziału wydatków na założenie i utrzymanie szkoły. Wydatki zawarte w poszczególnych corocznych budżetach szkolnych rozdziela Rada Szkolna powiatowa między interesowane gminy i obszary dworskie na podstawie tego klucza.

Raz ustalony klucz ulega rewizji na żądanie jednej z interesowanych gmin (obszarów dworskich) i może być zmieniony, jeżeli zajdą znaczne trwałe zmiany w stosunku zaludnienia obszaru gminy głównej do innych gmin i obszarów dworskich do tego samego obwodu szkolnego należących, lub w stosunkach ekonomicznych danego obwodu szkolnego.

§ 8. W województwach: krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim Rada Szkolna Powiatowa, na pozostałym zaś obszarze Rzeczypospolitej, na który rozciąga się moc obowiązująca ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych, Inspektor szkolny zwraca się do zainteresowanych gmin i obszarów dworskich o zawarcie porozumienia co do klucza rozdziału wydatków na założenie i utrzymanie szkoły, podając termin, do którego porozumienie nastąpić powinno. Termin ustala się zależnie od miejscowych warunków.

W razie niedojścia do porozumienia w oznaczonym przez Inspektora szkolnego (wzgl. Radę Szkolną Powiatową) terminie ustalają klucz rozdziału władze wskazane w art. 5 ustawy.

§ 9. Władze powołane do rozstrzygania sporów między dwiema lub więcej gminami (obszarami dworskimi), korzystającymi z jednej szkoły w przedmiocie klucza podziału kosztów założenia i utrzymania szkoły mają w zasadzie kierować się następującymi wskazówkami:

- 1) gdy gminy są zbiorowe, udział każdej z nich w ponoszeniu kosztów założenia i utrzymania szkoły winien być proporcjonalny do liczby ludności zamieszkałej w częściach danego obwodu szkolnego, należących do poszczególnych gmin. W tym wypadku liczbę ludności zainteresowanych części gmin ustala się na podstawie ostatniego spisu ludności;
- 2) jeżeli ze szkoły w mieście korzysta gmina (względnie obszar dworski) podmiejska, wówczas gmina ta uczestniczy w kosztach założenia i utrzymania szkoły w tym stosunku, w jakim pozostaje liczba jej dzieci, korzystających ze szkoły, do pozostałej liczby dzieci w szkole,
- 3) gdy gminy są jednostkowe (t. j. gminy jednolioskowe i obszary dworskie) i wszystkie wchodzić do jednego obwodu szkolnego, wówczas udział każdej z nich w pokrywaniu kosztów założenia i utrzymania szkoły winien być proporcjonalny do ogólnych kwot opłacanych przez ich mieszkańców państwowych podatków od gruntów, od budynków, dochodowego i przemysłowego,
- 4) gdy gmina jednostkowa należy więcej niż do jednego obwodu szkolnego, wówczas udział jej w kosztach założenia i utrzymania szkół w każdym obwodzie ustala się w sposób, wskazany wyżej pod punktem 3 z tą jednak poprawką, iż dla każdego obwodu bierze się pod uwagę nie ogólną kwotę opłacanych przez mieszkańców tej gminy państwowych podatków od gruntów, od budynków, dochodowego i przemysłowego, lecz tylko odpowiednie części tej kwoty w zależności od obszarów i liczb ludności części tej gminy, wchodzących do różnych obwodów szkolnych.

do art. 6 i 8

§ 10. Postanowieniom ustępów 2-go i 3-go art. 8 ustawy podlegają sześcioklasowe szkoły wydziałowe w województwach poznańskim i pomorskim, oraz 4, 5 i 6-klasowe szkoły wydziałowe w województwach, krakowskim, lwowskim, stanisławowskim i tarnopolskim jako szkoły powszechne o stopniu organizacyjnym wyższym ponad przepisany artykułem 6 ustawy.

do art. 7

§ 11. Rada szkolna powiatowa rozważywszy na prośbę gminy (wzgl. obszaru dworskiego) lub

organu samorządu szkolnego oraz z polecenia władz sprawę założenia szkoły, stosowny wniosek—pozytywny lub negatywny—wraz z dołączonymi do niego opiniami gminy (obszaru dworskiego) i organu samorządu szkolnego na obszarze gminy składa Inspektorowi Szkolnemu, który przesyła go Kuratorowi z pisemnie wyrażonym swym stanowiskiem względem niego.

Tam, gdzie niema Rady Szkolnej Powiatowej, zastępuje ją Inspektor szkolny.

do art. 10.

§ 12. Własny majątek szkoły oraz środki uzyskane z fundacji, zapisów darowizn i świadczenia oparte na szczególnych tytułach prawnych są w pierwszym rzędzie obracane na pokrycie kosztów zakładowania i utrzymywania publicznych szkół powszechnych, inne zaś źródła pociągane są do tego celu o tyle, o ile powyższe dochody nie pokrywają tych kosztów.

do art. 11.

§ 13. Zalicza się:

- a) do pomocy naukowych—obrazy, tablice, modele i wszelkie inne środki do uzmysłowienia nauki; mapy, globusy, przyrządy, okazy i przybory do nauki przyrody żywej i martwej, przezroczna, skrzypce;
- b) do materiałów do nauki — odczynniki chemiczne, materiały do konserwowania okazów przyrodniczych;
- c) do druków szkolnych — katalogi i dzienniki szkolne oraz inne druki, o ile będą do tej kategorii przez Ministra W. R. i O. P. zaliczone.

§ 14. Ubezpieczenia szkół winny obejmować budynek szkolny, wewnętrzne urządzenie szkoły oraz pomoce naukowe i biblioteki.

Do art. 12.

§ 15. Normy, podług których gminy mają zaopatrywać szkoły w opał, oświetlenie i materiały piśmienne oraz zapewnić utrzymanie czystości, określa się w naturze, nie w stawkach pieniężnych.

Przez zapewnienie usługi rozumieć należy i uprawę ogrodu szkolnego.

§ 16. O każdej zmianie w szkole, pociągającej za sobą potrzebę nowego określenia norm opału, oświetlenia, usługi, środków utrzymania czystości i materiałów piśmiennych zawiadamia Inspektor szkolny Radę szkolną powiatową celem powzięcia nowej uchwały.

O ile obowiązujące na danym obszarze przepisy nie stanowią inaczej, przeciwko orzeczeniu Rady szkolnej powiatowej przysługuje Inspektorowi Szkolnemu i interesowanej gminie (obszarowi dworskiemu) odwołanie do kuratora w terminie czternastodniowym od dnia następnego po otrzymaniu zawiadomienia o uchwale Rady Szkolnej powiatowej. Orzeczenie Kuratora jest ostateczne.

§ 17. Tam, gdzie niema Rad szkolnych powiatowych, normy określa Inspektor szkolny.

Do art. 13.

§ 18. Projekt budżetu wydatków, ciążących w myśl art. 11 ustawy, na gminach i obszarach dworskich, układa corocznie organ samorządu szkolnego tej gminy, na której obszarze znajduje się szkoła, a jeżeli jest kilka szkół, dla każdej z osobna i przesyła przed dniem 15 maja poprzedzającego roku właściwej Radzie szkolnej powiatowej, która obowiązana jest powziąć uchwałę do 1 lipca i po dokonaniu w razie potrzeby zmian przesłać budżet zarządowi gminy celem uchwalenia pokrycia przez właściwą władzę gminy.

Jeżeli część wydatków na utrzymanie szkoły ponoszą w myśl art. 5 ustawy i inne gminy lub obszary dworskie, Rada szkolna powiatowa przesyła im odpisy uchwalonego przez siebie budżetu w tym samym celu, podając przytem do wiadomości kwoty wypadające na każdą gminę (obszar dworski) zgodnie z kluczem rozdziału, obowiązującym według § 7 niniejszego rozporządzenia.

Tam, gdzie organy samorządu szkolnego w gminach nie istnieją, projekt budżetu szkolnego układa właściwa władza gminna, czynności zaś zastrzeżone Radzie szkolnej powiatowej należą do Inspektora Szkolnego.

§ 19. Wydatki na cele szkolne pokrywają gminy na tych samych zasadach, co inne wydatki gminne.

Do art. 14.

§ 20. Termin uchwalenia budżetów szkolnych przez władze gminne oznacza Kurator Okręgu Szkolnego w porozumieniu z Wojewodą, zgodnie z obowiązującymi na danym obszarze ustawami gminnymi.

Do art. 15.

§ 21. Za zgodą Rady szkolnej powiatowej, a tam, gdzie jej niema, za zgodą Inspektora szkolnego gmina (obszar dworski) może zamiast funduszy na założenie i utrzymanie szkoły dostarczyć odpowiednie świadczenia w naturze.

Gdyby świadczenia te nie odpowiadały potrzebom szkoły, Rada szkolna powiatowa (względnie Inspektor Szkolny) może je odrzucić i zażądać dostarczenia funduszy.

§ 22. Obowiązek dostarczania funduszy na utrzymanie szkoły w oznaczonych przez Radę szkolną powiatową terminach dotyczy także obszarów dworskich. W razie niedopełnienia tego obowiązku należne sumy będą ściągane drogą egzekucji administracyjnej.

§ 23. Terminy dostarczania przez gminę (obszar dworski) funduszy dla szkoły należy ustalać tak:

- 1) by zapewnione było otwarcie jej we właściwym czasie i normalne funkcjonowanie w ciągu roku szkolnego,
- 2) by zgóry nie umożliwione było gminie zastosowanie się do nich.

Organ Samorządu Szkolnego rozporządza sumami wpłaconymi przez gminy i obszary dworskie zgodnie z budżetem szkoły, dokonywa wydatków i prowadzi kasę oraz rachunkowość.

Gdzie organy samorządu szkolnego w gminie nie istnieją, czynności te spełnia Urząd gminy.

§ 24. O ile obowiązujące na danym obszarze przepisy inaczej nie stanowią, od decyzji Rady Szkolnej Powiatowej (względnie Inspektora szkolnego) w sprawie terminów dostarczania funduszków lub świadczeń w naturze służy gminie (obszarowi dworskiemu) odwołanie w ciągu 14 dni od dnia następnego po otrzymaniu orzeczenia Rady szkolnej powiatowej do Kuratora, który rozstrzyga ostatecznie.

Do art. 16.

§ 25. Organ Samorządu Szkolnego przestrzega terminów wpłacenia przez gminy i obszary dworskie sum według budżetu na nie przypadających i w razie niedotrzymania terminu zawiadamia Inspektora Szkolnego, który w miarę większej lub mniejszej pilności danego wydatku, albo odrazu przedstawia Kuratorowi wniosek o zastosowanie art. 16 ustawy, albo wdraża przedtem inne kroki celem zmuszenia organów gminnych do zastosowania się do postanowień artykułu 15 ustawy.

Prawo decyzji w sprawie asygnowania w myśl art. 16 ustawy organom gminnego samorządu szkolnego odpowiednich sum ze Skarbu Państwa należy do wolnego uznania Kuratora, który decyzją tę poweźmie w każdym poszczególnym wypadku po stwierdzeniu, że inny sposób wywarcia nacisku na gminę (obszar dworski) nie osiągnie celu i że zwłoka w dostarczeniu funduszków organowi samorządu szkolnego przyniesie znaczną szkodę interesom szkolnictwa.

§ 26. Ściąganie z gmin (względnie obszarów dworskich) asygnowanych przez Kuratora Okręgu Szkolnego organom gminnego samorządu szkolnego sum, o których mowa w art. 16 ustawy, odbywa się w drodze egzekucji administracyjnej w sposób przepisany dla publiczno-prawnych pretensji Skarbu Państwa.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego: *Głąbiński*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Kiernik*

Minister Skarbu: *H. Linde*

575.

Rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych

z dnia 20 lipca 1923 r.

o zmianach i uzupełnieniach Taryfy Ogólnej na przewóz towarów, zwłok i zwierząt.

Na mocy dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. o tymczasowym przekazaniu Ministrowi Komunikacji prawo wydawania przepisów o przewozie pasażerów, bagażu i towarów, oraz ustalania taryf przewozowych na kolejach polskich (Dz. P. P. P. № 14, poz. 152) oraz

w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu zarządza się co następuje:

§ 1. W części I Taryfy Ogólnej na przewóz towarów, zwłok i zwierząt: „Przepisy Przewozowe” (Dz. U. R. P. z 1922 r. № 65, poz. 414) wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia:

W art. 60 w ust. 1 a) i b) opłaty 1000, 300, 100 i 500 mk. (Dz. U. R. P. z r. 1923 № 42, poz. 289) zmienia się odpowiednio na 2000, 600, 1200 i 1000 mk.

W art. 65 ust. 1 skreśla się zdanie ostatnie od słów: „równocześnie nadawca.....” aż do końca.

Do ust. 2 tegoż art. 65 dodaje się postanowienie wykonawcze treści następującej:

„P. W. Na dokonanie czynności celnych, podatkowych lub policyjnych tak podczas przewozu, jak i przy wydaniu przesyłki ustala się termin, wolny od składowego, względnie postojowego, stanowiący: dla towarów, wyładowywanych z wagonu — 2 doby i dla towarów, pozostających podczas tych czynności w wagonie—1 dobę. Do terminów powyższych nie wlicza się dnia wyładowania towaru, względnie podstawienia wagonu do wykonania odnośnych czynności, oraz dni świątecznych i niedzielnych”.

W art. 80 ust. 5 w wierszu 2-m po słowach „lub policyjnych”, dodaje się w nawiasach „(art. 65 ust. 2)”.

§ 2. W części II Taryfy Ogólnej „Postanowienia taryfowe i „Wykaz opłat dodatkowych” (Dz. U. R. P. № 48, poz. 428) wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia:

W p. 14 po słowach „wyszczególnionych w p. 17” dodaje się „załadowano do wagonów o ładowności 15.000 kg. i więcej. W końcu tegoż p. 14 dodaje się zdanie: „Za przesyłki załadowano do wagonów o ładowności mniejszej niż 15.000 kg. przewoźne oblicza się zawsze według odpowiedniej klasy wagonowej c) za całkowitą ładowność wagonu”.

W p. 17 wstawia się na początku lit. „A”, W końcu pierwszego ustępu po słowach: „ładowność podstawionego wagonu” dodaje się „według odpowiedniej klasy wagonowej c). Poza tem z wykazu towarów skreśla się pozycje: b) „buraki cukrowe i pastewne”, poz. n) „Wytłoki buraczane i ziemniaczane, oraz poz. p) „ziemniaki”. W zależności od tego skreśla się odnośne uwagi przy gr. 3, 4, 17 i 18. Poza tem w poz. e) po słowie „gips” dodaje się „dolomit i magnezyt palony”, a w poz. m) dodaje się „miał węglowy”.

Do tegoż p. 17 dodaje się nowy ustęp „B” treści następującej:

„B. Przewoźne za przesyłki niżej wyszczególnionych towarów lekkich, a małowalnych, oblicza się przy przesyłkach wagonowych według odpowiedniej klasy wagonowej c) za wagę rzeczywistą przesyłki, najmniej za 10.000 kg:

a) siano i słoma (z gr. 5);

b) drzewo opałowe miękkie, a więc oprócz dębowego, grabowego, bukowego i klonowego (z gr. 42);

c) wyroby koszykarskie i inne wyroby plecione z wikliny, łubu, łyka, trzciny i sitowia (z gr. 43);